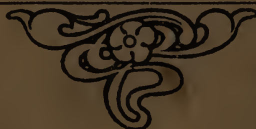
דר. נ. סירקין

אידישער קאָנגרעס אין אַמעריקאַ

פרייז 4 סענט

דר. נ. סירקין

אידישער קאָנגרעס אין אַמעריקאַ

ארויסגעגעבען פון
אידיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער פערבאנד פון אַמעריקאַ
יולי 1915
47

פאָרוואָרט.

דיא פראגע פון א אידישען קאָנגרעס אין אמעריקא, איז היינט צו טאָג די ברענענדסטע אין דער אידישער גאס, און האָט ארומ־גענומען אלע שיכטען פון אמעריקאנער יודענטהום. עס פערשטעהט זיך אז יעדער קלאס, האָט זיך זיין מיינונג און זיין שטאנדפונקט בנוגע דער פראַגע. אויך דער „פערבאַנד“ האָט אַ געוויסע שטעלונג צו דיעזער פראגע און האָט זי ביי פערשיעדענע געלעגענהייטען ארויסגעזאָגט אין דער עפענטליכקייט.

דיעזען ביכעל גיבען מיר ניט ארויס אלס פראָגראם־ערקלערונג פון „פערבאַנד“ וועגען דער קאָנגרעס־פראַגע, נאָר אלס אַ טיכטיגע בעלייכטונג.

איד. נאַצ. אַרב. פערבאַנד.

1.

עס איז בעקאנט דיא אלטע טרויעריגע מעשה מיט יענעם מאן, וועלכער האָט פערריכט דאס דאַך פון זיין הויז אין א רעגענדיגען טאג. אויף דיא פראגע, פאר וואָס ער ארבייט ארום זיין דאך אונ־טער א רעגען, האָט ער געענטפערט, דאס ביי זונענשיין דארף ער דאָך האָס דאַך בכלל ניט פאררריכטען. אין דער לאגע פון יענעם אונגליקליכען מאַן געפינט זיך דאס אידישע פאָלק, וועלכעס האָט זיך ניט אָרגאניזירט אין רוהיגערע צייטען, זאָלאנג דיא ביטערע לעבענסנויט האָט איהם דערצו ניט געטריעבען, און וועלכעם עס קומט אויס צו זאמלען און ארגאניזירען זיינע קרעפטען אין שטורם און פייער.

דיא דרייצעהן מיליאן אידען האָבען זיך שוין לאַנג געדארפט אָרגאניזירען און בעשאפען א אידישע פאלקס־פערטרעטונג, א אי־דישען קאָנגרעס, וועלכער זאָל זיין דער אמת'ער פארשטעהער פון פאָלק, זאָל רעדען און האנדלען אין זיין נאָמען, זאָל בעשיצען און פערבעסערן זיין געגענווארט און דורכפיהרען דיא בעפרייאונג פון דעם אידישען גלות־פאָלק. זייט צעהן יאָהר געהט דערפאר אויך אָן אין דער אידישער עפענטליכקייט א דיסקוסיאן וועגען דער צונויפ־רופונג פון א אידישען אלוועלטליכען קאָנגרעס, אָבער ערשט אין דער איצטיגער קריעגס ־ קאטאסטראָפע, בשעת דער וועלט ־ שטורם מאכט חרב דעם גאנצען אידישען גלות און דאס אידישע פאלק פאר־בלוטיגט פון אלע זיינע אברים, האָט מען אָנגעהויבען פערשטעהן, ווי ווייט דיא טיעפע געפאלענקייט פון דעם אידישען פאָלק נעהמט זיך פון זיין נאציאנאלער פאנאנדערגעפאלענקייט. אין שטורם און פייער קומט אונז אויס צו בויען דעם בנין פון אונזער פאָלק, און בשעת יעדעס אנדער פאָלק שטעהט פעסט געאייניגט און ארגאניזירט אין קאמפף פאר זיין פרייהייט און אונאבהענגיגקייט, מוזען מיר אידען ערשט לעגען דיא גרונדשטיינער פאר אונזער נאציאנאלע ארגאניזאציאן.

דיא וועלט־מלחמה האָט ארויסגעשטעלט דיא היסטאָרישע נויט, דיא הילפלאזיגקייט און צופאלענקייט פון דעם אידישען גלות־פאלק אויף א טראגישען אופן. אזוי ווי דיא גאנצע אידישע ליידענסגעשיכטע פאר דיא צוויי טויזענד יאָהר פון גלות וואלט זיך נאָך אמאָל איבערגע׳חזר׳ט און אבגעשפּיגעלט פאר דאָס לעצ־טע יאָהר. דיא צעהן מיליאנען אידען פון אייראפּא און דער אזיא־טישער טערקיי זיינען אריינגעוואָרפען געוואָרען אין דעם שטורם וועלט־קריעג, וועלכער איז פאר זיי געוואָרען א בלוטיגער ברודער־קריעג, וואָס זיין שרעק איז אזוי גרויס וויא זיין שאנדע. דיא מיליאָנען אידען פון רוסלאנד צוזאמען מיט דיא אידען פון ענגלאנד, פראנקרייך, בעלגיען, סערביען, איטאליען זיינען אין מלחמה־צו־שטאנד געגען דיא מיליאנען אידען פון עסטרייך, דייטשלאנד, טער־קיי, און הונדערט טויזענדע פון זייערע זיהן שטעהען אויף דעם שלאכט פעלד איינע געגען דיא אנדערע.

„דער איד האָט ניט קיין פאטערלאנד, נאָר אלע איבריגע אי־דען זיינען דאס פאטערלאנד פון יעדען איינצעלנעם איד“, — איז א בעקאנטעס וואָרט מכח דיא שטעלונג פון דיא אידען צווישען דיא פעלקער; און דאָך שטעהען אידען אונטער דיא פאהנען פון זייערע פערשיעדענע פאטערלענדער אין פארגיעסען זייער בלוט אויף אלע שלאכטפעלדער. ניט צוליעב זייער פאלק און זיין צוקונפט פאר־בלוטיגען זיי אויף דיא פערשיעדענע שלאכטפעלדער, נאָר זיי טראגען דיא וואפען פאר דעם זיעג פון לענדער און פעלקער, וועלכע האָבען געראויבט ביי זיי זייערע מענשען־רעכט, זייער פרייהייט און זייער כבוד. זיי קעמפּפען ניט פאר א בעסערע צוקונפט פאר זייער אייגענעם פאָלק, נאָר פארקערט אויף דעם הימעל פון דער אידישער צוקונפט קלייבען זיך אויף נאָר גרויע און פינסטערע וואָלקענס. דערווייל האָט שוין דער בלוטיגער קריעג אויסגעטיליגט הונדערט טויזענדע מענשען, חרב געמאכט טויזענדע קהלות, פעראָרעמט מיליאָנען פון אידען. אין טראגישער פערצווייפלונג שטעהט דאס פארבלוטיגטע אידישע פאָלק אין דעם מלחמה־שטורם אָהן נאציאָ־נאלע ליידענשאפט אין הארצען, אָהן א נאציאָנאלע האָפנונג פאר

זיין צוקונפט, מיט הילפלאָזע גלייכגילטיגקייט אין דעם גרויסען פעלקער־קאמפף, אָהן וועלכע עס איז אָרגאניזאציאָן און פערטרעטונג, אָהן א ווילען און אָהן פאָדערונגען, נאָר אן אונגליקליכער קרבן אויף דעם בלוטיגען מזבח פון דער וועלטגעשיכטע.

פון אלע קלאסען און פארטייען פון אידישען פאָלק האָט אָבער דיא לעצטע צייט אָנגעהויבען צו קלינגען א קול פאר א אידישע נאציאָנאלע טהאַט, א קול פאר פעראייניגונג, פאר א אידישע פאלקס־אָרגאניזאציאָן, פאר דיא צונויפרופונג פון א אידישען קאָנגרעס. דיא אידישע עפענטליכע מיינונג, דיא פרעסע, דיא פערשיעדענע אָרגאניזאציאָנען, פון דיא קאָנסערוואטיווע ביז צו דיא ראדיקאלע און נאציאָנאל־סאציאליסטישע האָבען זיך אויפגעהויבען צו דעם ווילען צונויפצורופען א אידישען קאנגרעס וועלכער זאָל לעגען דעם יסוד צו א אידישער פאלקס־אָרגאניזאציאָן. דער־ווייל ווערט גערעדט, פערשטעהט זיך, נאָר פון א אידישער פאָלקס־אָרגאניזאציאָן און א אידישען קאָנגרעס אין אמעריקא, אָבער עס פערשטעהט זיך גיט וויניגער, דאָס דיעזער אידישער קאָנגרעס אין אמעריקא איז נאָר דיא פארבערייטונג צו אן אלוועלטליכען אי־דישען קאָנגרעס, וועלכער זאָל ווערען א דויערנדע אידישע פאלקס־פערטרעטונג צוליעב אלע צייטווייליגע נויטען און היסטאָרישע ציעלען פון אידישען פאָלק, צוליעב דער וויעדערגעבורט פון דער אידישער נאציאָן.

אויף דאס אמעריקאנער יודענטום, וועלכעס געפינט זיך יעצט אין א גליקליכערער לאגע, איידער דיא איבריגע אידען פון דער וועלט, פאלט יעצט דער הייליגער חוב און דער היסטאָרישער כבוד, צו בעשאפען א נייע טהאט אין דעם אידישען לעבען און צו שרייבען א גרויסען קאפיטעל אין דעם בוך פון בלוט און טרערען פון דער אידישער געשיכטע. דאס אמעריקאנער יודענטום מוז צונויפרופען דעם ערשטען אידישען קאנגרעס, וועלכער וועט בע־קומען אין דער אידישער געשיכטע דיא בעדייטונג פון א אידישער קאָנסטיטואירענדער נאציאנאל־פערזאמלונג. דיעזער אמעריקאניש־אידישער קאָנגרעס וועט האָבען דריי היסטאָרישע אויפגאבען פאר

זיך. ער וועט מוזען פראקלאמירען דיא פארערונגען פון דעם אי־דישען פאָלק פאר דער גאנצער מענשהייט, ער וועט לעגען דעם יסוד פאר דיא אלוועלטליכע אָרגאניזאציאָן פון דעם גאנצען אידי־שען פאָלק, און ער וועט מוזען בעשאפען א פינאנץ־אינסטיטוט פאר אלע נויטען פון אידישען פאָלק.

מיט דער וועלט־מלחמה פערענדיגט זיך איין קאפּיטעל פון דער וועלט־געשיכטע און עס וועט זיך אָנהויבען א נייע צייט אין דער ענטוויקלונג פון דער מענשהייט. כדי עס זאָל בעשאפען ווע־רען א דויערנדער פריעדען און דיא געפאהר פון מלחמה זאָל בכלל פערשווינדען, מוזען דיא לענדער פון אייראפא איבערגעבויט ווע־רען אויף דעם פּרינציפּ פון פרייע נאציאָנאלע דעמאָקראטיען. דיא אידעע פון דעמאָקראטיע און פרייער נאציאָנאליטעט מוזען טריאומ־פירען אין דער וועלט, אויב דיא מענשהייט זאָל בעפרייט ווערען פון די שרעקען פון קריעג, און איהרע לעבענסקרעפטען זאָלען ניט פערניכטעט ווערען אין אייביגען פעלקער־מאָרד. נאָך דער מלחמה וואקסען ארויס מעגליכקייטען פאר א פרייעס פוילען, א פערגרעסערטעס איטאליען, א פארשטארקטעס סערביען, דיא פעל־קער פון עסטרייך וועלען דארפען זעלבסט בעשטימען זייער נאציאָ־נאַלען שיקזאל. אין רוסלאַנד קענען די קליינרוסען, דיא ליטאָוו־צ׳ים אָנהויבען א מעכטיגע נאציאָנאלע בעוועגונג, אין ווייטען אזיען קען זיך אויפהויבען א בעפרייטעס ארמעניען. דיא לאנד־קארטע וועט מוזען געענדערט ווערען, און א נייער גייסט פון דע־מאָקראטיע און בעפרייאונג מוז אָנהויבען שוועבען אין דער וועלט.

אזוי ווי אין דער צייט פון דער גרויסער פראנצויזישער רע־וואלוציאָן האָט דאס אויפגערודערטע געוויסען פון דער צייט ניט געקענט בלייבען גלייכגילטיג צו דער אידישער נויט און האָט גע־געבען אידען גערעכטיגקייט, אזוי וועט דיא אויפוואכענדע דעמאָ־קראטיע פון דער וועלט נאָך דער מלחמה בעשאפען דעם גרויסען היסטאָרישען מאָמענט פאר דיא לעזונג פון דער אידישער פראגע.

פון אידען הענגט עס יעצט אב, ווי ווייט און ווי ערנסט דער אינ־טערנאציאָנאלער פריעדענס־קאָנגרעס וועט זיך בעשעפטיגען מיט דער לאגע פון אידען אין דער וועלט און מיט דער אידישער נאציאָן, פון וועלכער דיא געשיכטע פון דער מענשליכער געוואלט־טעטיג־קייט האָט גערויבט דיא פרייהייט און דיא נאציאָנאלע זעלבסט־שטענדיגקייט. אויף דעם אינטערנאציאָנאלען פריעדענס־קאָנגרעס וועט מוזען קומען צו פערהאנדלונג אויך די אידישע פראבלעם. דיא רעכטליכע לאגע פון אידען אין דיא מזרח־אייראפעאישע לענ־דער און דאס רעכט פון דעם אידישען פאָלק אויף א אידישע היים אין ארץ ישראל, דיעזע צוויי צווייגען פון דעם פאָליטישען אידישען פראָבלעם קענען אויף דעם פריעדענס־קאָנגרעס אויפגענומען ווע־רען. דאָס הענגט אָבער אָב קודם כל פון דעם אָרגאניזירטען ווי־לען פון דעם אידישען פאָלק זעלבסט.

נאָך דעם אבשלוס פון דעם קריעג וועט מוזען דיא רעכטליכע לאגע פון אידען און דאס פראָבלעם פון דער אידישער נאציאָן קומען צו פערהאנדלונג אויך אויף דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאליסטי־שען קאָנגרעס. דער אינטערנאציאָנאלער פראלעטאריאט, וועלכער שטעהט יעצט אויף דיא שלאכטפעלדער אין בלוטיגען ברודער־קריעג, וועט זיך מוזען וויעדער פעראייניגען, שטארקער אין פאָלי־טישער מאכט און רייכער מיט בלוטיגע היסטאָרישע ערפאהרונגען. ווי דיא סאָציאליסטען אין אלע לענדער זיינען יעצט ניט צוריסען און צושפאלטען אין זייער האלטונג און זייער בעאורטיילונג פון דער מלחמה, מוזען זיי דאָך באלד ארויסטרעטען אויף דעם וועג פון איינהייטליכקייט צוליעב דעם ציעל פון סאציאלער רעוואָלו־ציאָן. דער נייער אינטערנאציאָנאל קען נאָך ווערען א שטארקע־רער פאקטאר אין דעם גאנג פון דער געשיכטע, איידער דער אינ־טערנאציאָנאל פאר דער מלחמה. דער ערשטער נייער שריט פון דעם אינטערנאציאנאל וועט מוזען זיין דיא שטעלונג צו אלע נאציאָנאלע פראבלעמען אין דער וועלט און דיא פראקלאמירונג און דיא פערטיידיגונג פון דעם פרינציפ פון נאציאָנאלער פרייהייט און טעריטאָריאלער זעלבסטשטענדיגקייט פון אלע פעלקער. אויף

דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאַליסטישען קאָנגרעס קען אויך ווע־
רען אן עפענטליכע טריבונע פאר דאָס אונטערדריקטע אידישע
פּאָלק, פאר זיינע נויטען און זיינע האָפנונגען, און דער בעשלוס
פון אינטערנאציאָנאל וועט אויך מוזען האָבען א גרויסען כח און א
ענטשיידענדען איינפלוס אויף דעם גאנג פון דיא געשעהענישען
אין דער צוקונפט.

א אידישער קאָנגרעס אין אמעריקא וועט האָבען אלס זיין
אויפגאבע דיא פארמולירונג פון דיא אידישע נויטען, באגעהרונגען
און האָפנונגען הן צו דעם אינטערנאציאָנאלען פריעדענס־קאָנגרעס
און הן בנוגע צו דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאליסטישען קאָנ־
גרעס. דאָס אידישע פאָלק מוז לכתחילה זעלבסט קומען צו א קלאָ־
רען בעוואוסטזיין, וואס עס באגעהרט און וויל און אין וועלכען אופן
עס וויל בילדען און געשטאלטען זיין צוקונפט. דיעזע פאדערונגען
וועלען דירעקט אָדער אינדירעקט געפינען זייער אויסדרוק אויף
דעם פריעדענס־קאָנגרעס אזוי ווי אויף דעם סאָציאליסטישען אינ־
טערנאציאָנאל.

פאר דעם פריעדענס קאָנגרעס וועט אן אמעריקאניש־אידישער
קאָנגרעס קענען יעדענפאלס פארברייננגען זיינע בעשליסען און פאָ־
דערונגען דורך דיא פערמיטלונג פון דער אמעריקאנער דעלעגאציאָן.
א קאָנגרעס פון דעם אמעריקאנער יודענטום וואלט געוואָרען א גע־
נוג בעדייטענדער פּאָליטישער און געזעלשאפטליכער פאקטאָר אין
אמעריקא גופא, דאס דיא אמעריקאנער רעגיערונג וואלט פערטרע־
טען זיינע ווינשען און בעשליסען, אָדער וויינגסטענס דאס מיני־
מום פון זיינע ווינשען און בעשליסען בנוגע צו דער לאגע פון אידען
אין דיא מזרח־אייראפעאישע לענדער און בנוגע צו ארץ ישראל.
דיא בעשליסען פון א אידיש־אמעריקאנישען קאָנגרעס וואלטען
צום ערשטען מאָל אויפגעקלערט דיא עפענטליכע מיינונג פון דער
גאנצער וועלט וועגען דיא נויטען און דיא פאדערונגען פון דעם
אידישען פּאָלק און וואלטען געקענט ווערען אין א בעשטימטען מאס
דער אויסגאנגספונקט פאר דיא דיסקוסיאן וועגען דער אידישער
פראגע אויף דעם פריעדענסקאנגרעס.

אָבער מעהר איידער דער אמעריקאניש־אידישער קאָנגרעס וועט קענען אויסדריקען דיא ווינשען און האָפנונגען פון דעם אי־דישען פאלק פאר דעם פריעדענס־קאנגרעס וועלען זיינע בעשליסען האָבען א ווערטה און א בעדייטונג פאר דעם סאָציאליסטישען אינטערנאציאָנאל, וועלכער וועט מוזען נעהמען א גערעכטע און זיכערע שטעלונג צו דער איבעראנדערשונג פון דער אייראפעאישער לאנדקארטע און וועט פראקלאמירען דעם פרינציפּ פון נאציאנאלער פרייהייט און טעריטאָריעלער אונאבהענגיגקייט פון דיא פעלקער, וועט בעקומען א פיעל גרעסערע ווירקונג אויף דעם ווייטערדיגען גאנג פון דיא פּאָליטישע געשעהעניסען, איידער פאר דער מלחמה. דיא בעשליסען פון אן אמעריקאניש־אידישען קאָנגרעס בנוגע צו דעם אידישען פּראָבלעם וועלען פאר דעם אינטערנאציאָנאל דיענען אלס דער קול פון דעם אונטערדריקטען אידישען פּאָלק. אין נאציאָנאלע פראגען האָט דיא שטימע פון פּראלעטאריאט נאָר אויף אזוי פיעל ווערטה, אויף ווי פיעל זי איז אין איינקלאנג מיט דעם נא־ציאָנאלען באגעהר און דער האָפנונג פון דער נאציאָנאלער דעמאָ־קראַטיע, פון דיא ברייטע פאלקסמאסען. ביי אלע אונטערדריקטע פעלקער איז אויך דאָס נאציאָנאלע פּראגראם פון דעם סאָציאליס־טישען פּראָלעטאריאט אן אָבקלאנג פון דיא נאציאָנאלע שטימונגען, האָפנונגען און פערלאנגען פון דעם ברייטען פאלק. דיא אונאב־הענגיגקייט פון פּוילען, דיא זעלבסטשטענדיגקייט פון ארמעניען, דיא קולטור־שפּראכליכע אויטאָנאָמיע פון בעהמען, פאר וועלכע עס האָבען זיך איינגעשטעלט דיא סאציאליסטען פון יענע לענדער, זיינען ווינשען און פערלאנגען, וועלכע שטראמען פון דעם פולקס־רענדען הארץ פון יענע פעלקער. נאָר אזא אויפאסונג פון דעם אידישען נאציאנאלען פּראבלעם מצד דעם אידישען פּראלעטאריאט, וועלכע שטימט איבעריין מיט דיא ווינשען און האָפנונגען פון ברייטען פאָלק, האָט א אינוועגדיגע בערעכטיגונג און א היסטאָרי־שען ווערטה. דיא פאדערונגען פון א דעמאָקראטיש אויסגעקליבע־נעם אידישען קאָנגרעס אין אמעריקא בנוגע צו דעם אידישען פּאָלק וועלען מוזען ווערען דיא גרונדלאגע פאר אן ערנסטע נאציאָנאלע פּראגראם פון דעם אידישען סאָציאליזם. נאָר דיא נאציאָנאלע

ווינשען, וועלכע שטראמען פון דיא מאטעריעלע און גייסטיגע נויטען און דיא היסטאָרישע האָפנונגען פון פאלק און וועלכע וועלען אבקלינגען אין דעם נאציאָנאלען פראגראם פון דעם אידישען פראלעטאריאט, וועלען קענען האָבען פאר דעם סאָציאליסטישען אינטערנאציאנאל אן אלגעמיינעם ווערטה און היסטאָרישע זיכערקייט. נאָר א זעלבע אמת'ע און אויפריכטיגע נאציאנאלע פראָגראם פון דעם אידישען פראלעטאריאט וועט אויף דעם סאָציאליסטישען אינטערנאציאנאל ארויפלעגען א חוב בנוגע צו דעם נאציאנאלען שיקזאל פון אידישען פאלק.

א אידישער קאנגרעס אין אמעריקא, וועלכער זאָל צונויפגערופען ווערען אין יעצטיגען קריטישען מאָמענט, וועט בעקומען א גרויסע געזעלשאפטליכע און פאָליטישע בעדייטונג, הן אין דעם אידישען פאלק גופא, און הן אויף דעם פריעדענס־קאָנגרעס און דעם סאָציאליסטישען אינטערנאציאָנאל. צום ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון גלות וועט דאס גאנצע אידישע פאלק זיך אָנהויבען צו ארגאניזירען, וועט ארויסטראגען זיין אורטייל מכח זיך זעלבסט, וועט בעקלערען זיינע נויטען, וועט פארמולירען זיינע ווינשען און האָפנונגען, און וועט דערהויבען זיין אונטערדריקטען קול, וועלכער וועט געפינען זיין אבקלאנג אין דעם געוויסען פון דער אינטערנאציאנאלער דעמאָקראטיע.

2.

דער אידישער קאָנגרעס אין אמעריקא וועט זיך פראקלאמירען אלס דיא אידישע פערטרעטונג, וועט פארמולירען פאר דאס אידישע פאלק אין דיא אויסערע וועלט דיא ווינשען און באגעהרונגען פון דעם אידישען פאלק און וועט אָנהויבען בעשאפען דיא אינסטיטוטען און אנשטאלטען פאר דעם היסטאָרישען ווידער־בוי פון דעם אידישען לעבען.

וואס זיינען דיא פאדערונגען פון דעם אידישען פאלק פאר דער נייער עפענטליכער מיינונג, פאר דעם דערוואכענדען געוויסען פון

דיא פעלקער ? דיא ערשטע פאדערונג איז דיא בירגערליכע גלייכ־בערעכטיגונג פון אלע אידען אין אלע לענדער. דיא בערויבונג פון דיא פאליטישע רעכט פון אידען שטאמט פון דער מיטעלאלטערלי־כער בארבאריי און דעם קאמפף פון דיא רעאקציאנערע כחות געגען דיא פרייע און פראגרעסיווע אין דער מאָדערנער צייט. געגען דיעזע בירגערליכע רעכטלאזיגקייט פון אידען דארף האָס אידישע פאָלק אויפהויבען דעם קול פון פראטעסט און דערוועקען דיא עפענטליכע מיינונג פון דער וועלט געגען דיעזען אונרעכט. עס שטימט ניט מיט דעם גייסט פון דער צייט און דעם דעמאָקראטי־שען כאראקטער פון דיא היינטיגע מלוכות, דאָס א קליין פאָלק פון א מינאריטעט זאָל צוליעב זיין רעליגיאן, זיין ראסע, זיינע אייגענטימליכקייטען בערויבט ווערען פון דיא אלגעמיינע מענשען־רעכט. דיא רעכטלאָזיגקייט פון אידען איז א דונקעלער פלעק אויף דעם געוויסען פון דער גאנצער ציוויליזירטער מענשהייט. פון דער טריבונע פון א אידישען קאָנגרעס מוז זיך דערהערען דיא פראטעס־טירענדע שטימע פון דעם אידישען פאָלק און זיין אויפרוף צו דער מענשהייט.

אלע טענות פון דיא שונאים פון אידען און דיא וויסענשאפט־ליכע אנטיסעמיטען, דאס דיא אידען קענען אונטער גלייכבערעכ־טיגונג פארנעהמען דאס לאנד און ווערען א הערשענדער עלעמענט אין דער געזעלשאפט, זיינען ווערטלאָז און אונבערעכטיגט. דער הבה נתחכמה פון דיא שונאים פון אידען איז א פערברעכערישע פערגעוואלטונג פון דער מאיאָריטעט געגען דיא פרעמד־נאציאָנאלע מינאריטעט, אוים ניעדערטרעכטיגען שרעק און קנאה פאר דער העכערער סאציאלער און קולטורעלער קוואליטעט פון דעם אידי־שען פאלק. דיא היינטיגע געזעלשאפט, וועלכע איז אויפגעבויט אויף אינדיווידועלע קאָנקורענץ און אויף נעגענזייטיגען קאמפף, האָט ניט קיין רעכטליכע און מאָראלישע בעגרינדונג פאר דיא בירגער־ליכע רעכטלאָזיגקייט פון א פאָלק, ווייל עס האָט שטארקערע כחות און מעגליכקייטען אויף דעם פעלד פון אינדיווידועלער קאָנקורענץ. געגען דיעזען אונרעכט בנוגע צום אידישען פאָלק, וועלכעס איז א

שפּאט און געלעכטער פון דער גאנצער קולטור, מוז דאס ארגאני־זירטע אידישע פאלק אויפהויבען זיין שטים און מוז מוטיג און זיכער פּאדערען פון אלע דעמאָקראטישע פעלקער אזוי ווי אויך פון דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאליזם אמת און גערעכטיגקייט.

דאס אידישע פאָלק איז אבער ניט נאָר א מחנה אידען, וועלכע האָט זיך נאָך ניט אויפגעלעזט אין דער ארומיגער וועלט, עס איז א פאָלק מיט א נאציאָנאלען אנבליק, מיט נאציאָנאלע אינטערעסען און טיעף פערבאָרגענע נאציאָנאלע האָפנונגען, וועלכע האָבען זייערע ווארצלען אין דיא נויטען פון לעבען און דיא היסטאָריש־קולטורעלע אוצרות פון דער נאציאָן. דאָס אידישע פאָלק אין גלות וויל אָנ־האלטען און ווייטער אויסבילדען זיין נאציאנאלען לעבען, ווייטער וועקען זיין נאציאָנאלע ענערגיע, ווייטער ענטוויקלען זיין שעפּפע־רישען נאציאָנאלען גייסט. עס טרייבען דערצו דיא פּארמען פון דעם געגענווארטיגען לעבען, אקוראט ווי אלע בעהאלטענע כחות פון פאָלק, וועלכע שאפען און בעשטימען דיא צוקונפט. גראד אין דער מאָדערנער צייט, ווען דיא פאלקסמאסען זיינען אריינגעצויגען געוואָרען דורך דעם סאציאליזם אין דאָס פּאליטישע און קולטורע־לע לעבען און דער ציוניזם האָט אָנגעהויבען וועקען ביים אידישען פאָלק דעם העכסטען נאציאָנאלען ווילען, אין דער מאָדערנער צייט האָט זיך ביי אידען אָנגעהויבען צו שטארקען דער רצון צו ענט־וויקלען אייגענע נאציאנאלע לעבענס־פּארמען אין גלות. אומעדום איז ארויסגעוואקסען דאס פערלאנגען צו אָרגאניזירען דיא אידישע געמיינדען אויף דעמאָקראטישע יסודות, צו ענטוויקלען א פּראגרע־סיווען נאציאנאלען קולטור־לעבען אין פאָלק, איינצופיהרען העב־רעאיש און לערנען אידיש אין דיא שולען און דערהויבען זיי צו דער מדרגה פון קולטורעל־נאציאנאלע שפּראכען אין דער שולע און אין לעבען. גראד צווישען דיא פאלקסמאסען און דעם פּראלעטא־ריאט איז בעזונדערס דערוואַכט געוואָרען דער באגעהר נאָך א נא־ציאָנאלען לעבען, וועלכער האָט זיך אויסגעדריקט אין דער פאָדע־רונג פון נאציאנאלע רעכט פון דער מלוכה ביז צו דעם פּונקט פון נאציאנאלער אויטאָנאָמיע.

דיא ענטשיידונג וועגען דעם אינהאלט פון א אידישער נאַציאָנאל־קולטורעלער אויטאָנאָמיע אין גלות, וועגען איהר מעגליכקייט אָדער אונמעגליכקייט, דארף איבערגעלאזען ווערען דער צוקינפטיגער ענטוויקלונג. א געוויסער סכום פון נאַציאָנאַלע רעכט און פרייהייטען דארף אבער יעצט שוין גאראנטירט ווערען צו דיא אידען פון רוסלאנד, פוילען, עסטרייך, רומעניען, דיא באלקאן־לענדער, אומעדום וואו אידען פיהרען אן אייגענארטיגען נאַציאָנאלען לעבען. זיי דארפען האָבען דאָס רעכט און דיא מעגליכקייט צו ארגאניזירען דיא אידישע געמיינדע אויף דעמאָקראטישע יסודות, און דיעזע געמיינדע דארף אפשר אויך בעקומען א צוואנגס־כאראקטער, אזוי ווי דיא אידישע געמיינדע אין דייטשלאנד. דיא אידישע געמיינדע וועט ארייננעהמען אין דעם קרייז פון איהר ארבייט פערשיעדענע טעטיגקייטס־צווייגען, נאַציאָנאלע, קולטורעלע, סאציאל־פילאנטראפישע, אין וועלכע דיא אידישע בעפעלקערונג נויטיגט זיך. קלובען, נאציאנאל־קולטורעלע פעראיינען צוליעב פערברייטונג פון נאציאנאלער בילדונג, קראנקען־הייזער, אונטער־שטיצונגס־אנשטאלטען, שטאָדטישע קיכען, לייה־קאסען, קאָאָפּעראטיווע הייזער, ערציהונגס שולען א. ז. וו. דאָס זיינען מעגליכע טעטיגקייטען פאר אידישע געמיינדען לטובת פון דער ברייטער פאלקסמאסע. דערצו מוזען אבער אידען האָבען ברייטע נאַציאָנאלע רעכט, וועלכע זאָלען זיי גאראנטירען דיא פרייהייט פון שפראך און נאציאנאלע אייגענארטיגקייט און דיא מעגליכקייט צו אָרגאניזירען דיא געמיינדע.

אן אמעריקאנער־אידישער קאָנגרעס האָט נאָך אן אנדער פאָדערונג, וועלכע איז מעהר נוגע צו אמעריקא איידער אייראפּא, און דאָס איז דיא פאדערונג פון פרייער איינוואנדערונג פאר אלע פעלקער און ממילא פאר אידען. פרייע איינוואנדערונג אין אמעריקא איז א לעבענס־נויטווענדיגקייט פאר דאס אידישע פאלק, אפילו ווען עס זאָל בעקומען פּאָליטישע גלייכבערעכטיגונג אין אלע לענדער. בפרט אָבער ווען דער רוף פון אידען פאר בירגערליכע רעכט אומעדום איז דערווייל נאָר א מאָראלישער פראטעסט, א אויפרוף

צו דער מענשהייט, צו דעם געוויסען פון דיא פרייע פעלקער. נאָך דעם קריעג, ווען עס קען זיך אָנהויבען א נאציאנאלע אויפלעבונג און איבערבויאונג אין פוילען, רוסלאנד, עסטרייך, רומעניען, אויף דעם באלקאן, וועלען זיך נאָך פארשארפען דיא געגענזעצען צווישען דיא פרעמדע סביבות און דיא אידען. דער עקאָנאָמישער און סאָציאלער דרוק אויף אידען אין מזרח־אייראפא, בעזונדערס דער באיקאט, וועלען ווערען א מעכטיגער וואפען אין דיא הענד פון דיא ארומיגע פעלקער געגען אידען. אפילו אויב אונטער דעם איינפלוס פון דיא דעמאָקראטישע מלוכות און אונטער דער ווירקונג פון דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאליזם זאָל אין א געהויבענעם היסטאָרישען מאָמענט פראקלאמירט ווערען דיא בירגערליכע גלייכבערעכטיגונג פון אידען, וועט אבער דער סאָציאלער און עקאָנאָמישער געגענזאץ געגען זיי ניט פאלען, נאָר פערקעהרט, שטייגען. דיא אויסוואנדערונג אין אמעריקא, וועלכע געהט יעצט אפילו אָן פון פרייען גאליציען לפי ערך אין א גרעסערער פראפארציאן איידער פון דעספאָטישען רוסלאנד, וועט געבער ווערען גרעסער איידער קלענער. יע, עס איז לייכט מעגליך, דאס דיא מאסען־אויסוואנדערונג וועט ווערען דיא איינציגע רעטונג פאר אידען, אויב דער גאנג פון דער געשיכטע וועט נעהמען אן אנדער ווענדונג, און דער נאציאָנאלער קאמפף און געגענזאץ וועט ווייטער פלאקערן אין דיא מלוכות. דער אידישער קאָנגרעס וועט מוזען אויפהויבען זיין קול פאר דיא פרייע איינוואנדערונג אין אמעריקא, אין נאָמען פון דעם פרינציפ בכלל און אין נאָמען פון דיא לעבענסנויטען פון דער אידישער וואנדערנדער פאלקסמאסע. דיעזער רוף פאר פרייע איינוואנדערונג איז אין גייסט פון דיא דעמאָקראטישע פרינציפען און מלוכה־אידעען, אויף וועלכע דער אינטערנאציאָנאלער פריעדענס־קאָנגרעס וועט זיך מוזען שטיצען אין אלע זיינע דיסקוסיאנען און בעטראכטונגען. פרייע איינוואנדערונג איז אָבער אן אלטער פרינציפ פון אינטערנאציאָנאלען סאציאליזם, א פרינציפ, וועלכער איז אָבער אין דיא לעצטע יאהרען דורך פראקטישע ארבייטער־פאליטיק און נאָכיאָגען נאָך פארלאמענטארישער מאכט און ארבייטער־שטימען אָבגעשוואכט געוואָרען אין דעם אַמעריקאנעם סאָציאליזם.

דערפאר איז דאָס א דאָפּעלטע נויטווענדיגקייט און א דאָפּעלטער חוב זייטענס א אידישען קאָנגרעס ארויסצושטעלען דיא פאדערונג פון פרייער איינוואנדערונג.

עס בלייבט אבער נאָך דיא גרעסטע און היסטאָריש וויכטיג־סטע פאדערונג, וועלכע א אידישער קאָנגרעס דארף מאכען פאר דער גאנצער וועלט און בעזונדערס פאר דעם סאציאליסטישען אינטערנאציאנאל, און דאס איז דיא בעגרינדונג פון א פרייער אידישער נאציאן אין ארץ ישראל. בירגערליכע גלייכבערעכטיגונג, נאציאָנאלע רעכט, פרייע איינוואנדערונג זיינען נויטיג פאר אידען, זאָלאנג דאס אידישע פאָלק איז אין גלות, זאָלאנג עס איז א צווייטע און צושפרייטע נאציאָנאלע מינדערהייט צווישען פרעמדע און פיינדליכע פעלקער. דאס אידישע גלות־פאָלק דארף פאָדערען פרייהייט און גערעכטיגקייט פון דער וועלט. אָבער דיא גרעסטע היסטאָרישע שקלאפעריי און היסטאָרישע אונגערעכטיגקייט איז דער גלות זעלבסט. דער גלות איז דיא אורזאכע פון דער אייביגער אידישער נויט, פון דער אייביגער סתירה צווישען דער וועלט און דעם אידישען פאָלק, פון דעם אידישען פראָבלעם, וועלכעס געפינט ניט קיין לעזונג אין דער וועלט. ווען עס זאָל אפילו געגעבען ווע־רען צו אידען רעכט און גערעכטיגקייט אין דער גאנצער וועלט, האָט דאָס אידישע פאלק זיך דאָך ניט אויפגעהויבען צו דער מדרגה פון א פרייען און זעלבסטשטענדיגען פאָלק און עס שטעהט דאָך אין זיין גאנצען לעבען ביי דעם אבגרונד פון אייביגע געגענזע־צען און טראַגישע ווידערשפרוכען. בירגערליכע גלייכבערעכטי־גונג פאר אידען אין גלות זיינען נאָר מעגליך, ווען דיא אידישע נאַ־ציאן זאָל האָבען אן אייגענע היים אין ארץ ישראל. דיא בעשאפונג פון א פרייער אידישער נאציאָן איז דיא גערעכטעסטע און פראגרעסיווסטע לעזונג פון דער אידישער פראַגע, דיא לעזונג, וועלכע איז אין איינקלאנג מיט דעם דעמאָקראטישען און נאציאָ־נאַלען פרינציפ אין דער געשיכטע און מיט דיא גרונדאידעען פון דעם אינטערנאציאָנאַלען סאָציאַליזם.

עס זיינען אבער אויך פאראן אונמיטעלבארע סאציאל־עקאָנאָ־

מישע נויטען, אויף וועלכע א מאסען־קאָלאָניזאציאָן אין פּאלעס־טינא, סיריען, מעסאפּאטאמיען, איז א ענטפער און וואס דערפאר מוז דיא מאסען קאָלאָניזאציאָן פון ארץ ישראל יעצט שוין ווערען א וויכטיגער טייל פון דער אידישער רעאלפּאליטיק. דער נצחון פון דער דעמאָקראטישער אידעע אין דער וועלט נאָך דער מלחמה און דיא פערשטארקונג פון דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאַליזם קענען געבען דעם אידישען פאָלק אין דער וועלט א גרויסע מאָרא־לישע שטיץ, בשעת פאקטיש זאל זיך דיא לאגע פון אידען, וועלכע הענגט אָב פון סאָציאלער, נאציאָנאלער, עקאָנאָמישער און קולטור־רעלער קאָנקורענץ נאָך פארשארפען. בעזונדערס אָבער ווען דיא פרייע איינוואנדערונג אין אמעריקא זאָל דאָך בעשרענקט ווערען דורך פערשיעדענע סבות, אזוי דאָס דיא לעצטע עקאָנאָמישע הילף פאר אידען וועט פערשווינדען. דיא מאסען־איינוואנדערונג און קאָלאָניזאציאָן פון ארץ ישראל זיינען דערפאר ניט נאָר א פּאָלי־טישער, סאָציאלער און נאציאָנאלער שטערן אויף דעם דונקלען הי־מעל פון דער גלות־עקסיסטענץ, נאָר זיא קען אויך ווערען שוין יעצט א גרויסע סאציאל־עקאָנאָמישע ערלעזונג און דערהויבונג פאר דיא אידישע פאלקסמאסען.

וויא דיא וועלט־מלחמה זאָל זיך ניט ענדיגען, וועט זיך אונטער אלע פעלען אָנהויבען אין מערב־אזיען אן עפּאָכע פון פּאָליטישען און עקאָנאָמישען פּראגרעס. אין פּאלעסטינא, סיריען, מעסאפּא־טאמיען קענען זיך עפענען גרויסע קאָלאָניזאציאנס־מעגליכקייטען פאר מיליאָנען מענשען. יענע געגענדען פון מערב־אזיען קענען ערנעהרען צעהנדליגע און צעהנדליגע מיליאנען מענשען, ווען קא־פּיטאל און ציוויליזאציאָן זאָלען דאָרט בעשאפען דיא נויטיגע פאר־בעדינגונגען פאר איינוואנדערונג און קאָלאָניזאציאָן. שוין פאר דער מלחמה, בשעת דאס לאנד איז נאָך געווען פּאָליטיש אונזיכער, האָבען אָנגעהויבען איינצוואוואנדערן אין דיא לעצטע יאָהרען אין פּאלעסטינא טויזענדע אידען פון פערשיעדענע קלאסען. עס איז אָנגעגאנגען אין ארץ ישראל א פיעבערהאפטע קאָלאָניזאציאָנס טעטיגקייט און קולטור־ארבייט, בשעת דיא פּאָרבערייטונגען און דיא אָרגאניזאציאָן פון אידען אין אלע לענדער צוליעב קאָלאָניזא־

ציאָן אין פאַלעסטינא זיינען פאריינס געשטיגען. נאָך דער מלחמה וואלטען הונדערטער טויזענדע אידען א יאָהר געקענט איינוואנדערן אין פאַלעסטינא און מעסאפאטאמיען, דארט איבערגעהן צו פּראָדוקטיווער ארבייט, דארט בעשאַפען סאָציאל העכערע קאָאָפּעראטיווע פארמען פון לאנדווירטשאפט און אינדוסטריע און דערוועקען אַן אָריגינעלע שעפערישע אידישע קולטור. ניט נאָר אין פערבינדונג מיט דער אידעע פון א זעלבסטשטענדיגער אידישער נאַציאָן נאָר פון שטאַנדפּונקט פון דיא מאטעריעלע און גייסטיגע אינטערעסען פון דעם אידישען פאָלק אין דער געגענווארט שוין, האָט אַזאַ מאַסען־קאָלאָניזאַציאָן פון אידען אין פאַלעסטינאַ דעם העכסטען סאציאלען ווערט. א אידישער קאָנגרעס וועט דערפאר מוזען פּראקלאמירען דיא פאדערונג פון דעם אידישען פאלק אויף א היים אין ארץ ישראל. און אפשר וועט דוקא דיעזע פאדערונג פון דעם אידישען קאָגרעס, וועלכע וויל פערמיידען דיא געגענזעצען און סתירות צווישען אידען און דער ארומיגער וועלט און געבען דער אידישער געשיכטע א נייע ווענדונג, אפשר וועט דיעזע פאָדערונג געפינען דעם אויפריכטיגסטען און טיעפסטען אבקלאנג ביי דער גאנצער פראגרעסיווער מענשהייט.

א קאָנגרעס פון דיא אמעריקאנער אידען, ווארום דערהוייל קען זיך נאָר האנדלען וועגען אזא קאָנגרעס, וועט אלזאָ פארמולירען דיא פערשיעדענע אידישע נויטען, וועט ארויסשטעלען דיא פאדערונגען פון דעם אידישען פאלק פאר דער גאנצער וועלט און אפּעלירען צו דעם געוויסען פון דער אייראפּעאישער דעמאָקראטיע און דעם אינטערנאציאָנאלען סאָציאליזם. צום ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון דעם אידישען גלות וועט דערקלינגען דער צארניגער און מוטיגער קול פון דעם אונטערדריקטען אידישען פאלק אין דער וועלט. אויב א נייער פרינציפּ פון גערעכטיגקייט, פרייהייט, פריעדען, נאציאנאלער אונאבהענגיגקייט און דעמאָקראטיע ווערט פּראָקלאמירט אין דער וועלט, דאַן מוז דיעזער פּרינציפּ זיין אַן אלגעמיינער, א אוניווערסעלער, מוז ער אָנגעווענדעט ווערען אויף אלעס, וואס טראגט דעם עבענבילד פון א אונטערדריקטען פּאָלק אין דער געשיכטע. אויב דער נייער פּרינציפּ פון בעפרייאונג און

גערעכטיגקייט וועט אויסלאזען דאס מערקווירדיגע אידישע פאלק, וועט איהם ניט געבען קיין גערעכטיגקייט אין דער וועלט, דאן האט זיך דיא וועלט ניט בענייט און האט זיך ניט אויסגעלייטערט מאַ־ראליש אין דיא ימים פון בלוט און דיא פלאמען פון פייער, וועלכע האָבען זיך אויסגעגאסען אויף דער ערד. ליגען און עגאָאיסטישע פאלשקייט וואָלט דאן געווען דיא אייראָפּעאישע דעמאָקראטיע, דער סאָציאליסטישער אינטערנאציאָנאַל, דיא ווערטער פון בע־פרייאונג און גערעכטיגקייט אין דער וועלט, ווען דעם אידישען פאָלק ווערט ניט געבראכט קיין בעפרייאונג און ניט געגעבען קיין גערעכטיגקייט. דאס אנצוזאגען דער וועלט און ארויסצופאדערען דיא מענשהייט צו א תשובה פאר דיא טויזענדפאכע נויט און דאס לייד פון דעם אלטען פאלק ישראל, אט דאָס איז דער זין און דער ווערטה פון א אידישען קאָנגרעס אלס א גרויסע אידישע דעמאָנ־סטראציאָן פאר דער גאנצער מענשהייט.

3.

א אידישער קאָנגרעס אין אמעריקא קען ווערען דער גרונדשטיין פאר א שפּעטערדיגען אלוועלטליכען אידישען קאָנגרעס, פאר א שטענדיגער אידישער פערטרעטערשאפט, וועלכע זאָל אָנפיהרען און לייטען אלע אידישע נאציאנאלע אנגעלעגענהייטען. דיא אידישע פראגע שטעהט ניט פאר דעם סוף פון איהר לעזונג, נאָר פאר דעם אָנהויב, און דיא מאטעריעלע און גייסטיגע נויטען פון פאָלקסלעבען וויקלען זיך אלץ מעהר פאנאדער און פאָדערן ענטפער און הילף. פערטרעטען דאָס אידישע פאָלק, רעדען אין זיין נאָמען, פיהרען זיין פּאָליטיק, אָרגאניזירען עס, דערהויבען עס, בעפרייען און איבער־בויען זיין גאנצעס לעבען, קען ניט א זעלבסטגעקרוינטע גרופּע פון שתדלנים, אַ פאַרטיי, אַ שטרעמונג, אַן אָרגאַניזאַציאָן, נאָר דאָס ארגאניזירטע פאָלק זעלבסט דורך זיינע דעמאָקראטיש אויסגעקלי־בענע פערטרעטער און זיינע פון פאָלק קאָנטראָלירטע אנשטאלטען און אינסטיטוטען.

דער ערשטער אידישער קאָנגרעס אין אמעריקא וועט בעווייזען, אויב דער אידישער שיקזאל קען וויר־קליך שוין אנפערטרויט ווערען

דעם אידישען פאָלק גופא. דער אידישער סנהדרין, וועלכען נאַפּאָ־לעאָן האָט צונויפגערופען מיט הונדערט יאָהר צוריק, האָט פערליי־קענט דיא אידישע נאציאָן און האָט פארדעקט מיט שאנדע דיא אידישע געשיכטע. אין יענעם אידישען קאָנגרעס האָט גובר געווען דער קלאסען־אינטערעס פון דער אידישער אסימילאציאָנס־בורזשו־אזיע פון מערב־אייראפּא, וועלכע האָט פארביטען דיא אידעאלען פון דער אידישער נאציאָן און דיא גייסטיג־מאָראלישע ווערטען פון יהדענטום אויף דעם טאָפּ לינזען פון פּאָליטיש־בורזשואזנער גלייכ־בערעכטיגונג. דער אידיש־אמעריקאנישער קאָנגרעס וועט ערשט דארפען אָבגעבען דיא פראָבע, אויב אַן אלוועלטליכע אידישע אָר־גאניזאציאָן יעצט קען אָנפיהרען דאס אידישע פאלק און דערפיה־רען דיא אידישע געשיכטע צו איהר העכסטען גלאנץ. דיעזע פראבע וועט זיין דיא שטעלונג פון דעם קאָנגרעס צו ארץ ישראל, צו דער נאציאָנאלער ווידעראויפלעבונג פון אידישען פאָלק. ווארום אזוי וויא דער מאָראלישער ווערט פון דעם איינצעלנעם איד ליעגט אין זיין טרייקייט צו זיין פאלק און אין דעם מוט פון זיין אייגע־נער אינדיווידואליטעט, אזוי קענען דער סאציאלער ווערט און דיא לעבענספעהיגקייט פון יעדער אידישער שטרעמונג און ארגאניזא־ציאָן געמאָסטען ווערען נאָר נאָך דער קראפט און דער אויפריכטיג־קייט, מיט וועלכער זי האָפט און באגעהרט א נייע אידישע צוקונפט.

עס איז דערפאר אונמעגליך, דאָס א אידישער קאָנגרעס אין אמעריקא, וועלכער וועט זיך צונויפקומען אין יעצטיגען אויגענ־בליק דורך דעמאָקראטישע וואהלען, וועט ניט שטעהן אויף זיין הויכקייט בנוגע צו דעם אידישען פּראבלעם. זאבאלד דער אידי־שער קאָנגרעס וועט פּראקלאמירען זיין ווילען צו קריגען א היים פאר'ן אידישען פאָלק אין ארץ ישראל, וועט ער דערמיט שוין ווע־רען דער ערשטער גרונד־שטיין פאר דיא ארגאניזירונג פון דער גאנצער אידישער נאציאָן.

דער קאָנגרעס דארף צונויפגערופען ווערען אויף דעם יסוד פון פרייע דעמאָקראטישע וואהלען. אין יעדער שטאָדט פון אמע־ריקא דארפען זיך ארגאניזירען קאָנגרעס־קאָמיטעטען, וועלכע זאָלען דורכפיהרען דיא וואהלען און בעשאפען דערוויל דיא מיטעל פאר

דיא אָרגאניזאציאָן. א בעשטימטע צאהל איינוואהנער זאָלען שי־
קען איין פערטרעטער צום קאָנגרעס, א חוץ דעם זאָלען דיא פער־
שיעדענע נאציאָנאַלע ארגאניזאציאָנען קענען שיקען פערטרעטער
צום קאָנגרעס. דיא וואהלען זאָלען אומעדום דורכגעפיהרט ווערען
אין איין צייט, א מאָנאט פאר דער פערזאמלונג פון קאָנגרעס.

נאָכדעם ווי דער קאָנגרעס וועט פעסטשטעלען דיא גרונד־
יסודות פון דער אידישער נאציאנאלער פּאָליטיק, וועט פראקלאמי־
רען דיא פאדערונגען פון דעם אידישען פאָלק פאר דער וועלט, און
וועט געפינען אויף דיא מיטלען און וועגען, ווי דיא שטימע פון אי־
דישען פאלק זאָל דערגרייכען דאס געוויסען פון דער מענשהייט,
וועט ער קענען אויף איבערגעהן צו דער קאָנסטרוקטיווער ארבייט
אינערהאלב פון דעם אידישען פאָלק. דער אידישער קאָנגרעס
אין אמעריקא קען אויף בעשטימען דעם ארט און דיא צייט פון
א קומענדען אלוועלטליכען אידישען קאָנגרעס, וועלכער וועט
מוזען צונויפגערופען ווערען ביי דער ערשטער גינסטיגער געלעגענ־
הייט באלד נאָך דער וועלט־מלחמה.

אין דיא וואהלען צום אידישען קאָנגרעס וועלען מעגליך ניט
אנטייל נעהמען אלע אידען פון אמעריקא, אזוי ווי אין דיא וואהלען
פון אלע פארלאמענטען נעהמען ניט אנטייל אלע בירגער פון א
לאַנד. פיעלע גרופּען פון אידען וועלען אפשר בעוואוסטזיניג זיין
נעגען אזא קאָנגרעס, ווייל זיי וועלען פיהלען דיא מאכט פון דיעזער
אָרגאניזאציאָן און דיא מאָראלישע התחיבות פון דעם גאנצען פאָלק
מקים צו זיין דיא בעשליסען פון דעם קאָנגרעס. דיא אידישע אסי־
מילירטע בורזשואזיע און אלע איהרע אבהענגיגע נאָכלויפער קען
זיך שטעלען געגען א אידישען קאָנגרעס. דיא אידישע גרויסע
בורזשואזיע איז אסימילאטאָריש, דערשראקען, אנטינאציאָנאל, זי
שטערט דיא אידישע בעפרייאונג, זי שתדלנט, נוצט אויס דיא גע־
פאלענקייט פון אידישען פאלק פאר זיך זעלבסט, און ליעגט שטענ־
דיג ווי א שטיין אויף דעם וועג פון דעם אידישען פאָלק דורך איהר
טעטיגקייט אזוי ווי דורך איהר שטערונג. א אידישער וועלט
קאָנגרעס, וועלכער וועט פערטרעטען דיא ארגאניזירטע אידישע
נאַציאָן, ברייננט דיא אידישע גרויס בורזשואזיע אין א ווידער־

שפּרוך צווישען איהר פּריווילעגירטער שטעלונג און איהר אידי־שער פּרעמדקייט. דיא פאלשקייט און דיא אונמעגליכקייט פון איהר פּאטריאטיזם מיט וועלכען זי פּערענטפּערט איהר קאפּיטא־ליזם אויף דעם גוישען חשבון, וועלען דורך א אידישע נאציאנאלע וועלט־אָרגאניזאציאָן ארויסטרעטען נאָך שארפער און דייטליכער, איידער דורך דיא גאנצע ציוניסטישע און נאציאנאלע אגיטאציאָן.

פון קלאסען־עגאָאיזם און מאטעריאליזם וועט דיא גרויסע אי־דישע בורזשואזיע אויפטרעטען געגען א אידישען קאָנגרעס; פון טעמפּקייט און עם־הארצות קענען אפשר בעשטימטע טיילען פון אידישען ארבייטער קלאס זיך אויף ערקלערען געגען דעם אידישען קאָנגרעס. דער טראגי־קאָמיזם דערביי איז, וואָס דיעזע אָבגעשטא־נענע טיילען פון פּראלעטאריאט וועלען זיך בערופען אויף דעם סאציאליזם. גרויסע טיילען פון אידישען ארבייטער קלאס זיינען באמת נאָך גארניט אריינגעצויגען געוואָרען אין דעם שטראם פון דעם סאציאליסטיש־רעוואלוציאנערען געדאנקען און זיינען געבלי־בען ניט אָנגעריהרט פון קולטור בכלל. דיעזע מאסען האָבען אבער אין דער עפּאָכע פון דער בורזשואזנער אסימילאציאָן אויפגעכאפּט איינינע אויבערפלעכליכע געדאנקען וועגען דער פערשווינדונג פון דער אידישער נאציאָן און דער ווערטלאָזיגקייט פון דער אידישער געשיכטע און קולטור, און אָט דיעזע בורזשואזנע געדאנקען זיינען געוואָרען ביי זיי דער יסוד פון זייער סאציאליזם. זיי האָבען אראב־געווארפען פון זיך יעדע העכערע פּעראנטווארטליכקייט פאר דעם שיקזאל פון אידישען פאָלק, און זיינען פריי געוואָרען פון דער ערנסטקייט און גייסטיג־מאָראלישער איידעלקייט, צו וועלכער דיא טרייע צוגעהעריגקייט צו דעם אלטען קולטור־פאלק ישראל איז מחיב דעם איד. דאס האָט גאנץ מיטגעשטימט מיט דער קולטורע־לער געפאלענקייט און גייסטיגער אבגעשטאנענקייט פון גרויסע טיילען פון דער אידיש שפּרעכענדער פאלקסמאסע. בשעת און דיעזע אונגליקליכע מאסע האָבען זיך אָנגעהענגט דיא פּסולת פון דער אידישער אסימילאטאָרישער אינטעליגענץ, דאמאָלס איז ענט־שטאנען דער בעוואוסטזיניגער אסימילאטאָרישער סאָציאליזם. פון דער זייט פון דיעזע אסימילאטאָרישע כלומרשטע סאציאליסטען

קען זיין א געגנערשאפט געגען דיא ארגאניזירונג און אויפלעבונג פון דער אידישער נאציאן.

אבערביידע שונאים פון דעם אידישען פאלק האבען שוין לענגסט פערלארען יעדען מאראלישען ווערט צווישען אידען. דאס אידישע פאלק האט זיך שוין לאנג אבגעווענדעט פון זיי. אין דיא לעצטע צוואנציג יאהר פון אידישער פאלקס־פאליטיק, פון ציוניזם, טעריטאריאליזם, נאציאנאליזם, פון דיא פראלעטארישע בעוועגונגען איז דאס פאלק געגאנגען להיפך צו דעם ווילען און דעם איינפלוס פון דער אידישער גרויס בורזשואזיע. דיא אידישע גרויס־בורזשואזיע האט שוין לענגסט פערלארען איהר אמאליגע פיהרענדע שטעלונג צווישען אידען, און באלד וועט זיא אפשר גאר אריינקומען אין דיא סכנה, צו ווערען אן אבגעשיעדענער און איזאלירטער קלאס ביי אידען אקוראט ווי ביי גוים. דער פאלשער אסימילאטארישער סאציאליזם האט זיך פאר דיא פיעלע יאהרען פון זיין עקזיסטענץ ארויסגעוויעזען אין זיין גאנצער פארדארבליכער פארב, אלץ מעהר און מעהר ווענדען זיך אב פון דער אסימילאטארישע אידעאלאגיע דיא אידישע ארבייטער מאסע און דיא בעסערע אידישע סאציאליסטישע אינטעליגענץ. דיעזער אסימילאטארישער סאציאליזם פערליערט אלץ מעהר און מעהר זיין קראפט איבער דעם אידישען פראלעטאריאט און דער פאלקסמאסע, און שוין עפענט זיך א טיעפער אבגרונד צווישען איהם און דעם אינטערנאציאנאלען סאציאליזם בכלל, וועלכען ער האט ביז יעצט גענארט און פאר וועלכען ער האט פארלוימדעט דיא אידישע פרייהייט בעוועגונג.

א אידישער קאנגרעס קען צונויפקומען זיך און בעקומען דעם ווערט פון א נאציאנאלער ארגאניזאציאן, ווען אפילו געוויסע דעמאראליזירטע עלעמענטען פון דער אסימילאציאן זאלען זיין גלייכגילטיג און געגנעריש. דער קאנגרעס וועט קענען פיהרען צו אן ארגאניזירטע אידישע נאציאן און זיינע בעשליסען וועלען האבען א מאראליש צווינגענדען האראקטער פאר אלע אידען. דיא מעהרהייט פון דעם אמעריקאנער יודענטום וועט זיך אנשליעסען מיט ענטוזיאזם אן דיעזען קאנגרעס. דיא אויפריכטיגע אידישע סא־

ציאַליסטען און גרויסע טיילען פון דעם אידישען פּראָלעטאַריאַט, דיא ברייטע אידישע פאָלקסמאַסע, דיא בעסערע אינטעליגענץ, דיא נאַציאָנאַל־געשטימטע טיילען פון דער אידישער בורזשואַזיע וועלען שיקען זייערע פּערטרעטער צו דעם ערשטען אמעריקאַניש־אידישען קאָנגרעס, אונטער דער אויפריכטיגער בעגייסטערונג און האָפנונג פון דער גאַנצער אידישער וועלט.

דער אַלוועלטליכער אידישער קאָנגרעס, צו וועלכען דער אמע־ריקאַניש־אידישער קאָנגרעס קאָן זיין אַ פאָרבערייטונג, וועט אי־בערנעהמען דיא אידישע נאַציאָנאַלע פּאָליטיק אין זיינע הענד. פון דער שטאַרקייט און קלאָרקייט פון זיין נאַציאָנאַל־אידישע פּאָ־ליטיק וועט עס אָבהייבגען, ווען און וויא דיא ציוניסטישע אָרגאַני־זאַציאָן מיט איהרע אינסטיטוטען זאָל ווערען אַ טייל אָדער אַ פּיה־רענדער פליגעל פון דער נאַציאָנאַלער פערטרעטערשאַפט. די נאַציאָ־נאַלע פערטרעטערשאַפט וועט קענען בעשאַפען דיא פינאַנץ־אינסטי־טוטען פאַר דיא ערלייכטערונג און רעגולירונג פון דער אידישער וואַנדערונג, פאַר ארץ־ישראל און דיא פערשיעדענע קולטור־בע־דירפניסען און נאַציאָנאַלע ערציהונג. עס וואָלט געוועזען איבריג דאָ אויפצוצעהלען אַלע פּערספּעקטיווען און מעגליכקייטען פון דער אידישער פערטרעטערשאַפט. דיא אידישע נאַציאָן און אַלעס, וואָס איז שייך צו דער אידישען נאַציאָן, זיינען דיא לעבעדיגע פּראָבלעמען פון דער אידישער פערטרעטערשאַפט.

עס וואָלט געמאַכט געוואָרען אַ ענדע צו דעם חאָאָטישען צו־שטאַנד אין וועלכען דאָס אידישע פאָלק געפינט זיך, און וואָס דאָס איז די ערשטע אורזאַכע פון זיין טיעפער געפאַלענקייט. דאָס גאַנצע פאָלק וועט זיך בויגען אונטער דיא בעשליסען פון דיא פערטרעטער, וועלכע זאָלען זיין דיא פרייע בעשליעסען פון פאָלק גופא. אַלע אידישע אָרגאַניזאַציאָנען און אינסטיטוטען, וועלכע האָבען ביז יעצט געפיהרט דיא אידישע פּאָליטיק אונפעראַנטוואָרטליך אויף זייער אייגענעם חשבון און לויט דעם קאַפּריז פון דיא רייכע בעלי־טובות, ווי דיא יק״א, דיא אַליאַנס איזראַעליט, דיא אמעריקען דזשואיש קאָמיטע, דיא וויענער איזראַעליטישע אַליאַנץ א. ז. וו., אָט דיעזע אַלע אָרגאַניזאַציאָנען צוזמען מיט זייערע פינאַנץ־

אינסטיטוטען וועלען זיך מוזען שטעלען אונטער דער אויפזיכט און דעם קאָנטראָל פון דעם ארגאניזירטען פאלק, ווען זיי וועלען ניט וועלען פאנאנדערררייסען דעם בונד מיט דער אידישער נאציאן. פון דער אנדער זייט וועט אונמעגליך ווערען יענע הפקרות און שווינדעל, דאָס דער אָבפאל פון דער אסימילאציאנס־אינטעליגענץ, וועלכער קען ניט געפינען ביי גוים קיין אָרט, זאָל קענען אויפמאלען דאָס אידישע פאָלק און דעם אידישען פראָלעטאריאט פאר דעם סאָציאליסטישען אינטערנאציאָנאל אלס א פאָלק אָהן כבוד, אָהן קולטור, אָהן לעבענסווילען, וואָס דיא פאראזיטישע אסימילאציאָן און גלות־עקזיסטענץ איז זיין איינציגער היסטאָרישער אידעאַל.

דער אידישער קאָנגרעס אלס איינלייטונג צו א שטענדיגער אידישער פערטרעטערשאפט איז דיא לאָגישע ענטוויקלונג פון דער גאנצער אידישער נאציאָנאלער בעוועגונג פאר דיא לעצטע דרייסיג יאָהר. אין רוהיגערע צייטען וואָלט זיכער דיא אידישע רענעסאנס־בעוועגונג פון זעלבסט דערגאנגען צו דער אידעע און דער נויטווענדיגקייט פון אן אלוועלטליכער אידישער אָרגאניזאציאָן. אין ציוניזם און נאָך מעהר שפעטער אין טעריטאָריאליזם איז שוין געלעגען בעהאלטען דער געדאנקען פון אן אלוועלטליכער אידישער אָרגאניזאציאָן. אונטער דעם דרוק פון דער בלוטיגער נויט איז דיזע אידישע אלוועלטליכע ארגאניזאציאָן געוואָרען יעצט אונפערמיידליך. דאָס אידישע פאלק מוז געפינען דעם וועג צו זיין נאציאנאלען אחדות. פון מענשליכען שטויב דארפען מיר ווערען יעצט א בערייניגטע נאציאָן. א פרייעס, פעראייניגטעס פאָלק, וועלכעס זאָל האָבען דיא גבורה צו אן ערלעזענדער טהאט. אין שטורם און פייער ווערט געבארען דיעזעס פעראייניגטע אידישע פאלק, אין עס ווערט צוזאמענגעהעפטעט דורך דאס פערגאסענע בלוט פון אונזערע ברידער און קינדער אויף אלע שלאכטפעלדער פון דער ערדקוגעל. אין דער אייניגקייט ליעגט אונזער מאכט. פון דעם פעראייניגטען געדאנקען צו דעם פעראייניגטען רצון און דער פעראייניגטער טהאט!

אויסגאבען פון בילדונגס קאָמיטעט.

ביז יעצט ערשיענען:

חיים ליעבערמאַן. דאס פּראבלעם פון אידישער ער-
ציהונג .... 8 סענט

י. ל. פּרץ. דער דין תורה מיט'ן ווינד .... 5 סענט

ש. אַנ-סקי. אידישע גרים אין היינטיגען רוסלאנד .... 8 סענט

יצחק אייזיק הורוויץ. די אימיגראציאן און די ארביי-
טער פראגע .... 3 סענט

דר. נ. סירקין. אידישער קאנגרעס אין אמעריקא .... 4 סענט

אין פאָרבערייטונג:

חיים ליעבערמאַן. דאס פּראבלעם פון פאָלקס בילדונג

ש. שאפּירא. ווי און וואס צו לעזען.

ב. צוקערמאַן אידישע ארבייטער פּראבלעמען אין אמעריקא.

Received from ....

....

For ....

$ ....

DOWN TOWN HOME FOR THE AG

דאנטאן מושב זקנים

Received from ....

....

For ....

$ ....